

Biblioteca Escolar "Puntedu"

un espai de coneixement i aprenentatge

- **Concepte de biblioteca escolar**
- **Objectius de la biblioteca escolar**
 - 2.1 Processos educatius**
 - 2.2 Capacitats bàsiques**
 - 2.3 Pla de lectura**
 - 2.4 Fons ampli**

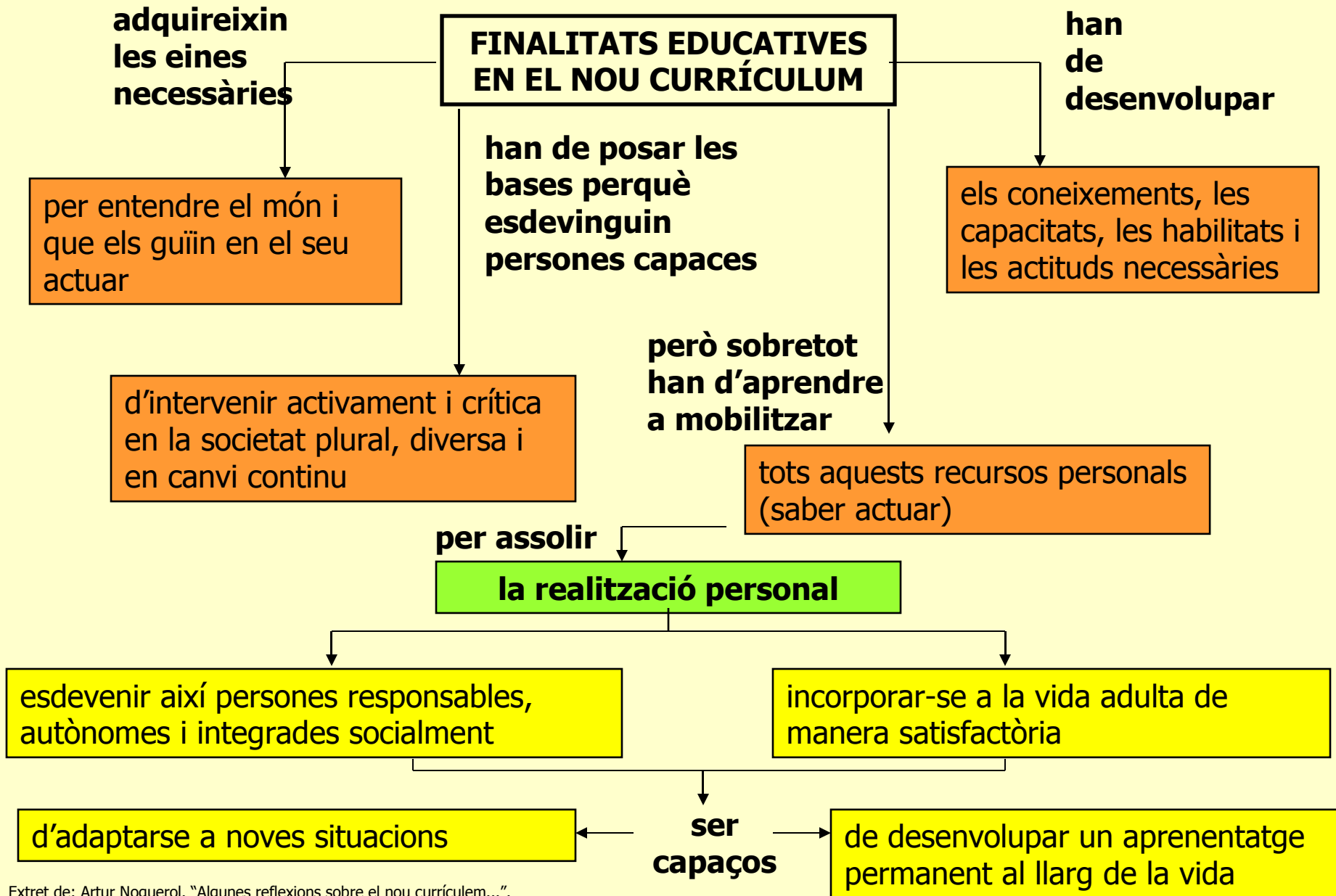
1. CONCEPTE DE BIBLIOTECA ESCOLAR. Punt de partida

- **Documents de referència:**

Manifest de la biblioteca escolar (IFLA/UNESCO, 1998)

Carta dels drets de l'alumne en l'era de la informació (ATLC, 1995)

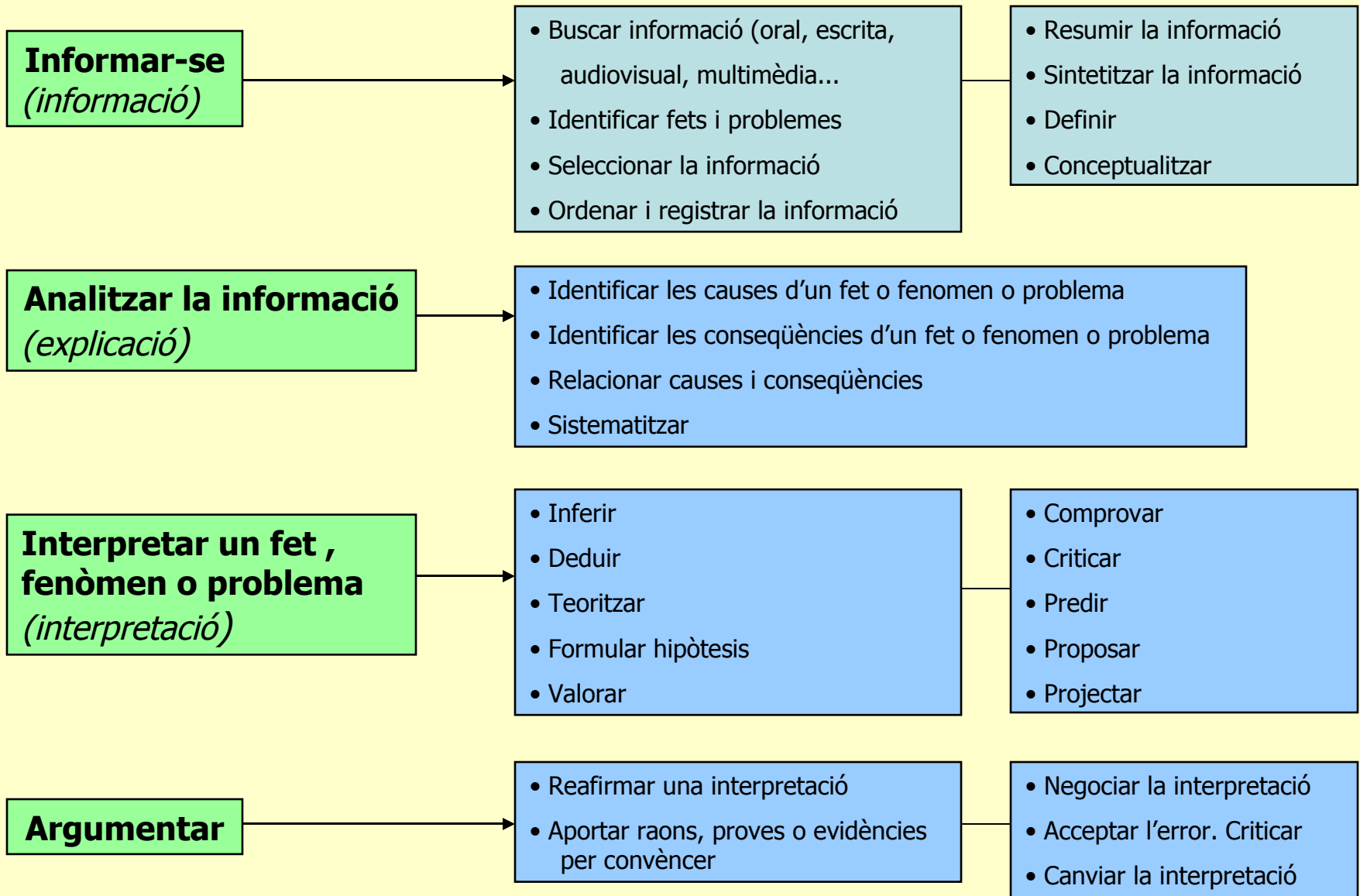
- L'ensenyament escolar ha de contribuir a crear **lectors competents** en la utilització de **diversos tipus de textos** (escrits, audiovisuals, etc.), a promoure **actituds reflexives i crítiques** davant els **diferents mitjans de transmissió i difusió de la cultura escrita i audiovisual** i a despertar interès per la **lectura** com mitjà d'**entreteniment** i com activitat important d'**oci**
- D'altra banda, ha d'oferir una **formació prou versàtil** com per a adaptar-se a una **societat canviant**, en la qual la cerca, recollida, selecció i transformació d'informació són aprenentatges imprescindibles i on l'alumne ha de disposar de les estratègies precises per a aprendre per si sol
- La formació dels nens/es i dels joves lectors és una **responsabilitat que l'escola comparteix** amb altres instàncies socials i, per tant, reposa sobre **el treball conjunt de moltes persones: famílies, bibliotecaris, llibreters, escriptors...**
- **La influència decisiva de les famílies i dels mitjans de comunicació, o el paper que poden assumir llibreters i bibliotecaris, haurien de ser objecte de reflexió per a contribuir des d'un plantejament comú a l'assoliment de fins semblants**
- **El sistema educatiu ha de proporcionar un ampli conjunt d'oportunitats d'aprenentatge en relació amb la** formació lectora i la formació de futurs usuaris de diverses fonts d'informació. L'escola ha de comprometre's amb **l'objectiu de capacitar als estudiants per resoldre per si sols els problemes d'aquesta índole** que se'ls plantejaran al llarg de la seva trajectòria personal i professional

Extret de: Artur Noguero. "Algunes reflexions sobre el nou currículum...".
 Forum. Revista d'organització i gestió educativa (setembre 2007) p. 6-14

Capacitats

Competències

Capacitats comunicatives

Parlar

- Recordar allò que hom sap, pensa , sent o experimenta
- Ordenar els records
- Expressar les idees, sensacions o sentiments

- Qüestionar els records, formulant interrogants

Escoltar (lleng. oral)

Llegir (lleng. escrit, icònic, gràfic, numèric, musical, etc)

- Seguir el discurs de l'altre
- Saber narrar el que expressa l'altre
- Saber resumir allò que ha expressat l'altre

Respondre

- Situar-se en l lloc de l'altre
- Interpretar el discurs de l'altre
- Assentir
- Condicionar
- Dissentir

Dialogar

- Argumentar
- Acordar en part
- Acordar

- Pactar
- Discrepar

Les competències responen:

- als objectius marcats per la llei
- són aprenentatges bàsics
- responen a un plantejament integrador
- capaciten els alumnes per continuar aprenent al llarg de la vida
- aquesta manera d'aprendre ajuda a la realització personal i a l'exercici de la ciutadania activa

Desenvolupar aquestes capacitats implica un canvi profund:

- en la manera d'ensenyar i aprendre
- en la manera d'entendre l'escola
- en la formació del professorat

Extret de: Pilar Benejam. "Competències bàsiques. Una visió pocconformista. *Perspectiva escolar*, núm. 317 (setembre 2007) p. 6-14

Projectes d'innovació

Biblioteques escolars/Puntedu

impliquen

La col·laboració de
tota la comunitat
educativa

Una millora dels
aprenentatges no sols de
la comprensió lectora

Clau en l'eficàcia
educativa

L'elaboració coherent del
projecte lingüístic de centre

Capacitat d'autonomia
de l'alumnat

Perspectiva global del currículum

La coordinació i acompanyament de
les tasques docents

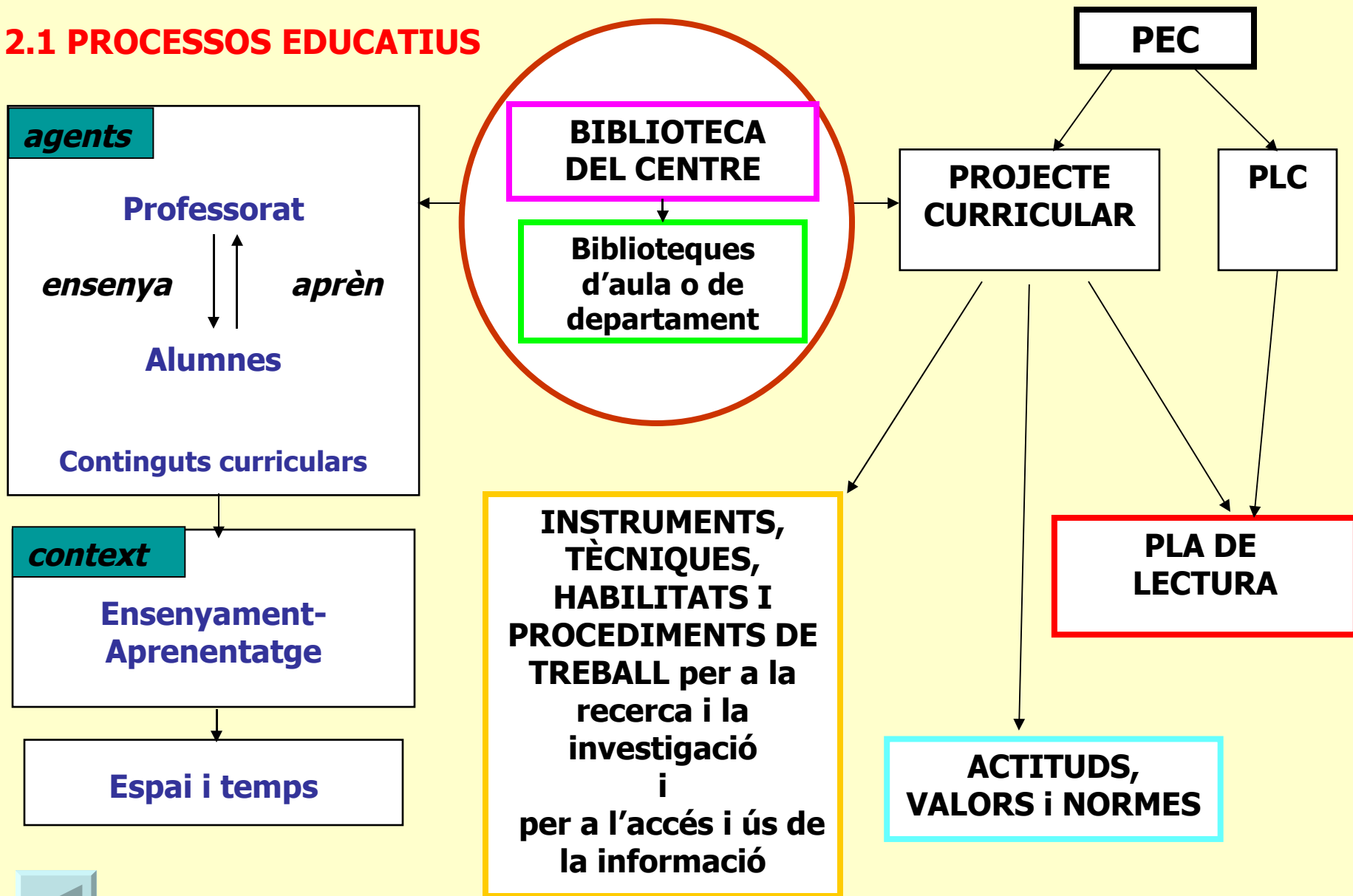
Extret de: Artur Noguero. "Algunes reflexions sobre el nou currículum...".
Forum. Revista d'organització i gestió educativa (setembre 2007) p. 6-14

2. OBJECTIUS DE LA BIBLIOTECA ESCOLAR COM A PART INTEGRANT DEL PROCÉS EDUCATIU

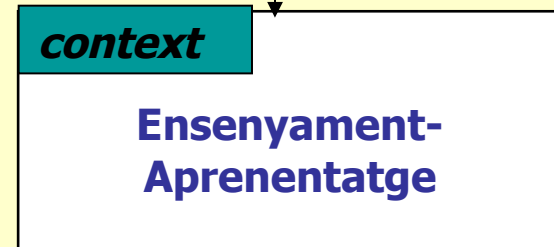
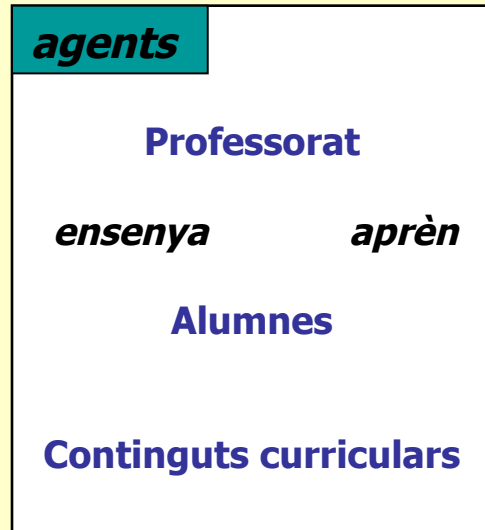
La biblioteca escolar concebuda com un espai de coneixement i aprenentatge (no només com un espai de promoció de la lectura) ha de respondre als següents objectius:

- 2.1 Proporcionar un continu suport al **processos educatius** d'ensenyament i aprenentatge, tot impulsant un canvi metodològic
- 2.2 Dotar l'alumnat de les **capacitats bàsiques** per desenvolupar les habilitats d'accés a la informació i a la comprensió lectora
- 2.3 Impulsar el **pla de lectura** del centre amb finalitats recreatives, informatives i de creixement personal
- 2.4 Assegurar l'accés a un **fons ampli**, adequat i actualitzat, amb tota mena de suports

2.1 PROCESSOS EDUCATIUS

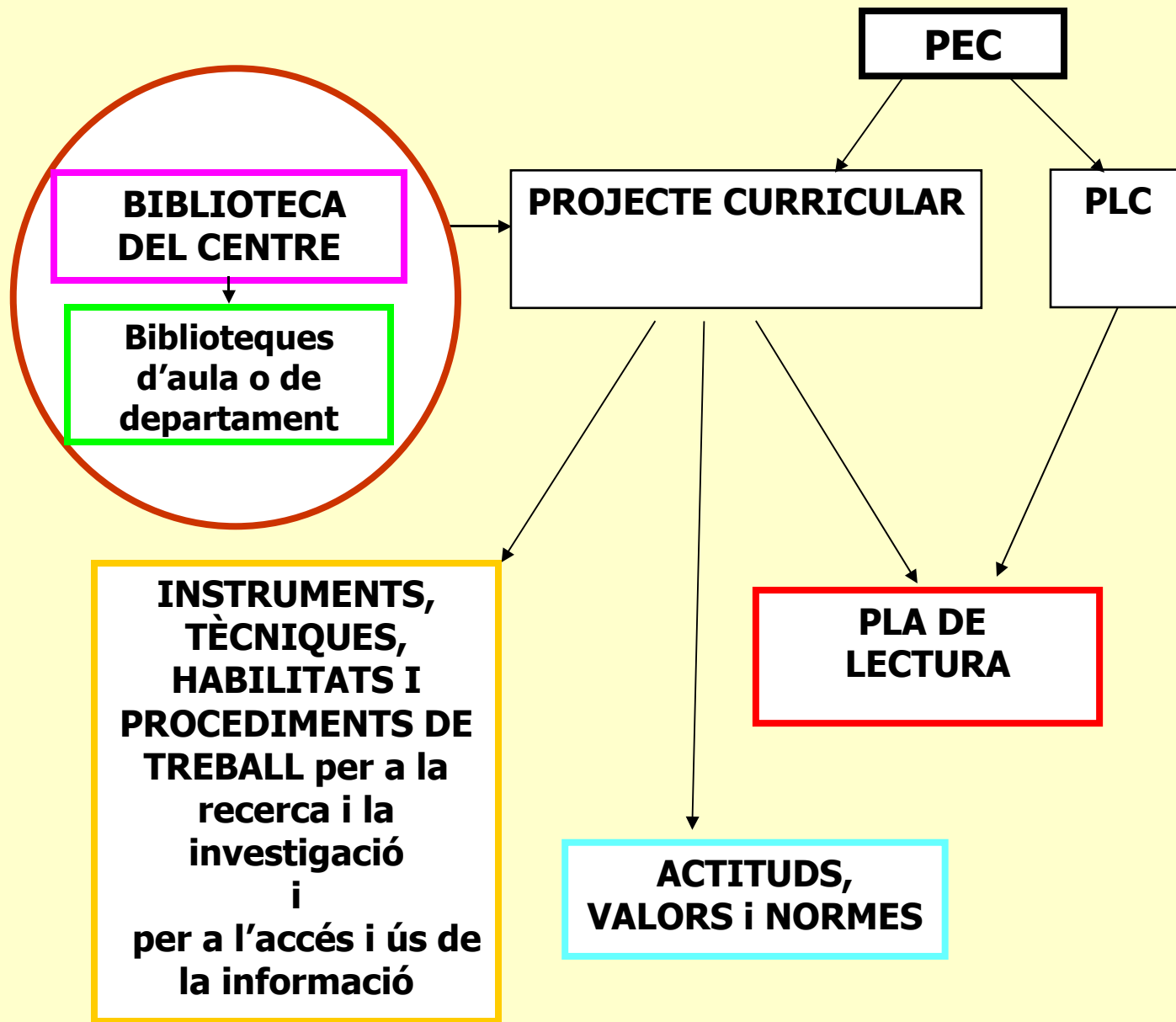
2.2 CAPACITATS BÀSIQUES

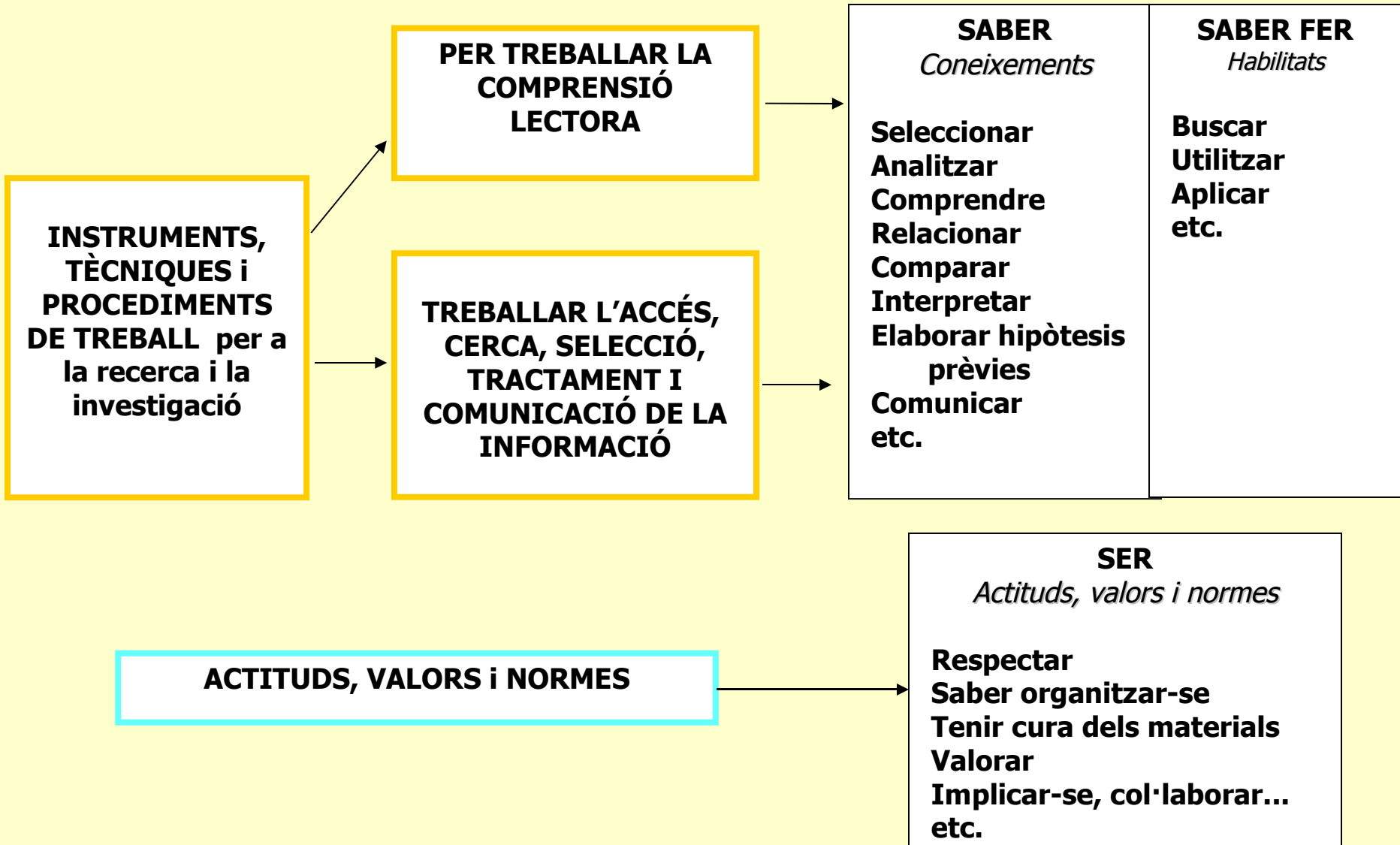

- **Ajudar a desenvolupar les capacitats per preguntar-se, per parlar, escoltar, llegir, per respondre...**
- **Capacitar per actuar i pensar per si mateixos, per informar-se, analitzar la informació, interpretar fets, fenòmens i problemes, argumentar...**
- **Educar en llibertat**

- **Motivar l'aprenentatge, l'interès, la curiositat...**
- **Estimular la imaginació i la creativitat ...**
- **Promoure l'observació, plantejar-se preguntes...**
- **Buscar respostes, buscar proves, pensar...**
- **Establir relacions, aplicar coneixements...**
- **Interpretar i comprendre la realitat, etc.**
- **Seleccionar i processar la informació...**

- **Metodologies de recerca i d'investigació**
- **Metodologies participatives: aprenentatge cooperatiu, pràctica reflexiva, etc.**
- **Construcció de coneixement a partir de la resolució de problemes, l'anàlisi de fets i fenòmens...**

Les normes d'**alfabetització informativa de l'IFLA**

Accés: L'usuari accedeix a la informació de forma efectiva i eficient.

Avaluació: L'usuari avalua la informació de manera crítica i competent

Ús: L'usuari aplica/ usa la informació de forma precisa i creativa

Les directrius de l' **IFLA/UNESCO de les biblioteques escolars** exposen un model per a un programa d'aprenentatge de tècniques d'estudi i de competències en l'ús de la informació que es concreten en:

L'estudiant ha de saber:

- construir el significat a partir de la informació
- crear un treball de qualitat
- aprendre de manera autònoma
- participar eficientment com a membre d'un grup de treball
- utilitzar la informació i la tecnologia de la informació de forma responsable i ètica

S'han de fer un programa d'aprenentatge que contempli:

- habilitats centrades en l'individu
- habilitats de cooperació
- habilitats de planificació
- habilitats de localització i recopilació
- habilitats de selecció i valoració
- habilitats d'organització i enregistrament
- habilitats de comunicació i realització
- habilitats d'avaluació

saber (organització i sistematització d'idees)

saber fer (resolució pràctica)

saber ser (demostració d'actituds i valors positius)

BIBLIOTECA ESCOLAR

Biblioteca d'aula o de departament

SABER

Coneixements

Seleccionar
Analitzar
Comprendre
Relacionar
Comparar
Interpretar
Elaborar hipòtesis prèvies
Comunicar
etc.

SABER FER

Habilitats/Construcció de sentit a partir d'un missatge

Buscar
Utilitzar
Aplicar
etc.

SER

Actituds, valors i normes

Respectar
Saber organitzar-se
Tenir cura dels materials
Valorar
Implicar-se
etc.

FORMACIÓ/CONEIXEMENT/GUST PER LA LECTURA I L'ESCRITURA

LECTURA

LA LECTURA

PER APRENDRE

- Interpretar diferents tipus de textos i imatges
- Conèixer diferents codis de representació
- Alfabetització audiovisual i tecnològica

PER INFORMAR-SE

- Facilitar l'accés a diferents fonts d'informació
- Estratègies de tractament i transmissió de la informació
- Tècniques d'estudi i d'investigació

PER OPINAR

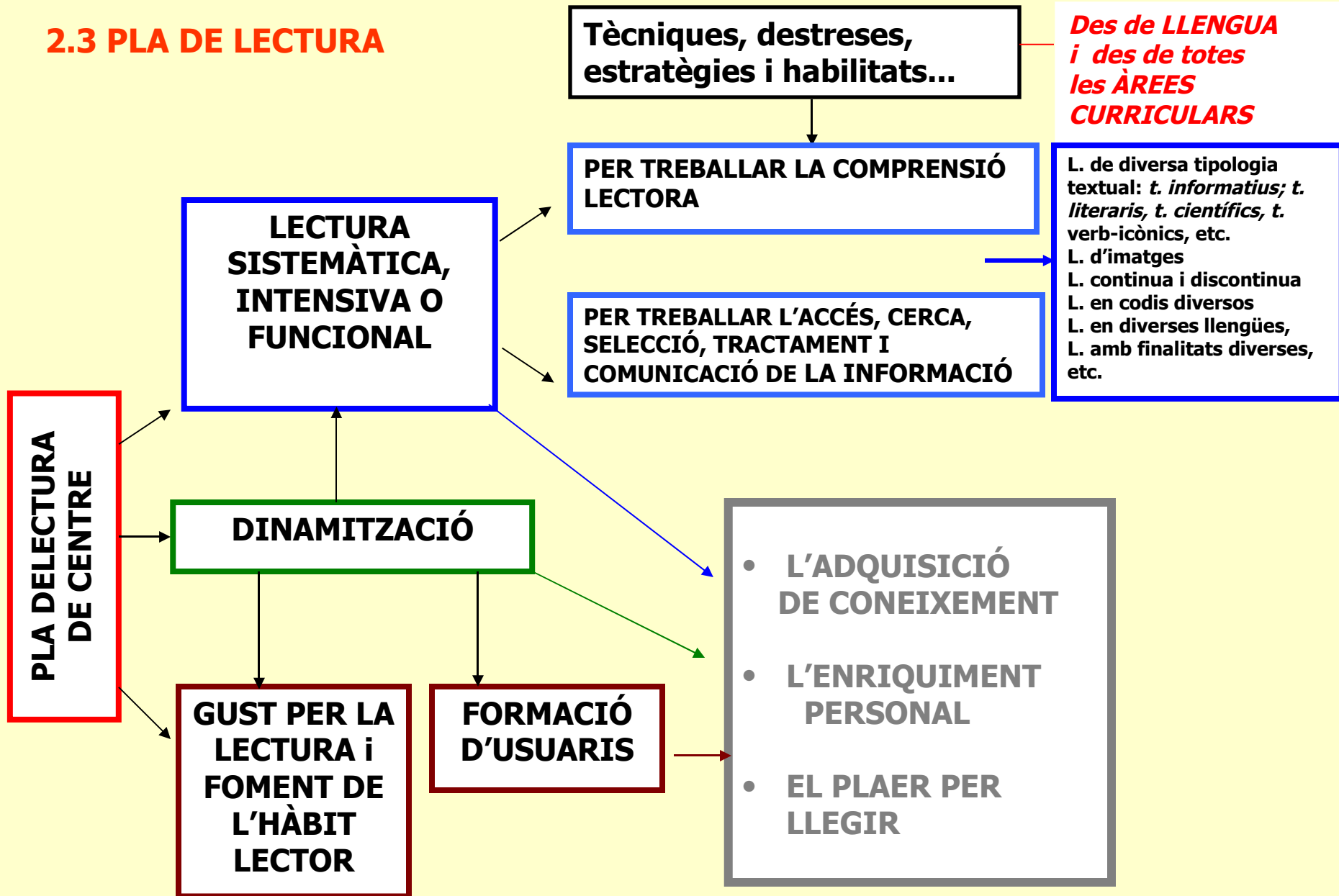
- Analitzar críticament
- Consumir selectivament la informació
- Educar en matèria d'informació
- Postura activa amb els mitjans de comunicació

PER PLAER

- Alternativa d'oci
- Hàbits de lectura com experiència gratificant
- Lectura com a medi d'ampliar experiències personals

2.3 PLA DE LECTURA

**LECTURA
SISTEMÀTICA,
INTENSIVA O
FUNCIONAL**

Potenciar la lectura com a font d'informació, coneixement i construcció de sentit a través de metodologies i procediments de treball intel·lectual que afavoreixin l'aprenentatge tenint en compte els processos de comprensió i expressió del coneixement a través del llenguatge

**DINAMITZACIÓ
DE LA LECTURA**

Afavorir el procés continuat de l'aprenentatge de la lectura i l'escriptura a través de la tasca conjunta de tot el professorat amb l'acompanyament de l'ús de la biblioteca d'aula i la biblioteca general

**GUST PER LA
LECTURA I
FOMENT DE
L'HÀBIT LECTOR**

Posar en funcionament estratègies, habilitats i recursos que ajudin a crear el gust per llegir i a la integració de l'educació lectora des de totes les àrees curriculars amb el coneixement d'una gran diversitat de textos en qualsevol suport

2.4 FONS AMPLI, ADEQUAT I ACTUALITZAT

Ha de respondre a...

- Les necessitats de l'**alumnat** (edat, interessos, nivell de lectura...)
- El **currículum escolar** (àrees, matèries, temes transversals...)
- Les necessitats del **professorat** (currículum, tutoria...)
- L'atenció a la **diversitat** (familiar, social, de gènere...)
- Les necessitats **educatives especials** (materials de lectura fàcil, sistemes especials, llenguatges de signes...)
- Les necessitats de la **comunitat escolar** (informació, formació...)

FONS AMPLI

DIVERSITAT DE...

Llengües

Textos

- Descriptiu
- Explicatiu
- Instructiu
- Argumentatiu
- Narratiu
- Científic
- Literari
- Hipertext

Suports

Impresos: llibres, àlbums il·lustrats, revistes, còmics, làmines, fotografies, fulletons informatius, material propi...

Audiovisuals: diapositives, vídeos, DVD, cassetts, CD...

Electrònics: CD-ROM, pàgines web, programari educatiu...

Multimèdia: text, imatge, so...

Altres materials: jocs, maquetes...

Llenguatges

- Verbal
- Visual
- Audiovisual
- Gràfic
- Tecnològic
- Multimodal

Llegir per aprendre, per informar-se, per opinar, per plaer...

El fons segons el contingut (en diversos suports)

IMAGINACIÓ	CONEIXEMENTS	
Obres de ficció	Obres de referència	Obres documentals
<ul style="list-style-type: none">• Contes• Àlbums• Còmics• Novel·la• Poesia• Teatre	<ul style="list-style-type: none">• Enciclopèdies• Diccionaris• Atles• Anuaris• Revistes	<ul style="list-style-type: none">• Monografies• Documents• Reportatges• Manuals
Univers imaginari Lectures diverses (autònoma, guiada, obligatòria...)	Informació puntual, immediata, breu i concisa	Informació sobre la realitat Formació específica i investigació Elaboració de treballs
40%	60%	

Recomanacions de la IFLA/UNESCO:

- Aproximadament 10 llibres x alumne
- Mínim 2500 documents
- Equilibrat per a totes les edats i les àrees
- Relació 60%-40% (o 70%-30% segons altres documents)
 - 60% recursos **d'informació-coneixements** relacionats amb el currículum
 - 40% llibres **d'imaginació-ficció**
- Pressupost anual per renovar el fons

